

Världens sista hinduiska kungarrike blir republik

- Varför vann den maoistiska rörelsen folkets stöd?

Abstract

När man hör "Nepal" dras tankar till Mount Everest, trekking och vackra vyer. Men politiskt är landet mycket instabilt, ett krig där över 12 000 människor förlorat sina liv har nyligen kommit till sitt slut. Det varade i tio år mellan åren 1996 och 2006. Dess mål var att förvandla världens sista hinduiska kungadöme till en republik, ett mål som nu blivit verklighet.

Ansvarig för kriget är den nepalesiska maoistiska rörelsen och frågan som behandlas i denna uppsats är varför dessa maoister vann folkets stöd och inte den neoliberala staten.

Detta sker i form av en fallstudie vars främsta uppgift är att syna rörelsens "framing" samt landets politiska, sociala och ekonomiska situation.

Nyckelord: Nepal, Maoism, Framing, Revolution, socialrörelse

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problematik	1
1.2	Syfte	1
1.3	Frågeställning och avgränsning	2
1.4	Teori	2
1.4.1	Diagnostik framing	3
1.4.2	Prognistik framing	3
1.4.3	Motiverings framing	3
1.5	Metod	3
1.6	Material	4
2	Bakgrund	5
2.1	Konstitutionen 1990	5
2.2	Den politiska situation 1990-1996	7
2.3	Folkets situation	7
2.3.1	Den allmänna situationen	8
2.3.2	Kvinnornas situation	8
3	Analys	10
3.1	Det ”onda” i Nepal	10
3.2	Rörelsens ”botemedel”	12
3.3	Maoisternas motiveringsmetoder	14
3.4	Fristående faktorer	16
4	Slutsats	17
5	Referenser	19

1 Inledning

1.1 Problematik

Medan nationalismen växer kraftigt i resten av världen tycks Nepal stå utanför och istället ty sig till vad som ofta ses som dess motpool, kommunismen, särskilt maoismen. Men även den mer traditionella kommunismen har en inflytelserik plats i landets parlament. Under de senaste arton åren, sedan Nepals demokratisering 1990, har det politiska läget i landet varit väldigt instabilt. I synnerhet efter att ett litet maoistiskt parti förbjöds att ställa upp i valet '94. Partiet valde då att istället ta till vapen och 1996 bilda en maoistisk gerilla.

Denna har sedan dess vunnit starkt stöd bland folket och utropat ett så kallat "folkets befrielsekrig". Detta krig pågick i tolv år och tog över 12 000 människoliv innan ett fredsavtal slöts mellan de berörda parterna. Detta trädde i kraft så sent som januari i 2007 och nu sitter fem maoistiska ministrar i regeringen och en republik håller på att ta form. Deras huvudmål är nått.

Nepaleserna har sett och känt av det kaos maoismen orsakat i Kina i första hand, vilket gör det svårt att förstå varför folket valde att tro på maoismen som sin räddning från de kriser och den kraftiga segregation som fanns i landet. Till och med Kina drar sig längre och längre höger ut på den politiska skalan, och sakta men säkert drar sig närmare den västerländska kapitalismen. Det finns alltså mycket som talar mot maoismens framgång i regionen, därför ska jag förklara varför det är raka motsatsen som skett.

1.2 Syfte

Syfte med denna uppsats är att undersöka varför den maoistiska rörelsen varit så framgångsrik i Nepal, inte militärt utan politiskt. Vad det är som gjort att en så stor del av folket valt att tro på deras retorik, vad har tilltalat dem och varför? Uppsatsen ska också förklara varför själva rörelsen uppstod till att börja med. Uppsatsens syfte är enkelt sagt att förklara varför nepaleserna valde att stödja en militant vänster rörelse istället för att sätta sin tilltro till den neo-liberala politik dess förra regering och parlament förde.

1.3 Frågeställning och avgränsning

Utgångspunkten i denna uppsats är att besvara följande frågeställning:

”Varför har den maoistiska rörelsen i Nepal haft ett så starkt folkligt stöd det senaste decenniet?”

För att besvara denna fråga kommer den fokusera på de år den maoistiska rörelsen förde en väpnad revolution, 1996-2006. Uppsatsen kommer dock bara att fokusera på den politiska aspekten av rörelsen och knappt ens röra vid den militanta delen, då denna dels framgång troligen spelade en viktig roll är det min uppfattning att rörelsens anledningar för ”befrielsekriget”, planer för att förbättra samhället och deras metoder för att få folk att engagera sig, att bry sig, är viktigare. Men även på grund av både tids och, i viss mån, materialbrist behövde ett val göras.

1.4 Teori

Medan det finns många användbara teorier i jakt på att besvara frågeställningen i denna uppsats så valdes en socialrörelseteori kallad ”framing”. Teorins koncept och familjeliknande metod gör den användbar i både analysiska och empiriska studier (Benford, Snow, 2000;611). Anledningen till detta val är att framing (tillsammans med ”social mobilisering” och ”politiskt tillfälle” teorierna har kommit att anses vara en central dynamik i förståelsen av sociala rörelsers karaktär och utveckling (Benford, Snow, 2000;612). Varför just framing valdes av dessa tre är eftersom denna teori fokuserar på tre aspekter av rörelsen som jag själv tidigare trott värda en närmare granskning för att kunna nå en bra slutsats i denna uppsats. Dessa är de problem som har givit liv till rörelsen; planerna för att förbättra situationen problemen skapat samt hur rörelsen motiverar folk till att stödja den.

Och varför denna teori är så pass användbar, förklarar Benford och Snow på följande sätt:

“Frames helps to render events or occurrences meaningful and thereby function to organize experience and guide action. Collective action frames also perform this interpretive function by simplifying and condensing aspects of the “world out there,” but in ways that are “intended to mobilize potential adherents and constituents, to garner bystander support, and to demobilize antagonists (...) Thus, collective action frames, are action-oriented sets of beliefs and meanings that inspire and legitimate the activists activities and campaign of a social movement organization.” (Benford, Snow, 2000;614)

Kollektiv rörelseframing är uppdelat i tre kärnuppgifter. Dessa tre kommer nu att förklaras var och en för sig.

1.4.1 Diagnostisk framing

Denna del av framingprocessen är menad att diagnostisera varför rörelsen behövs och dra tydliga linjer mellan ”gott” och ”ont” samt göra en tydlig definition av vilka fienderna är och vilka som inte är det. Den diagnostiska aspekten av framingen kallas även ”orättviseframing” då dess huvuduppgift är att finna och amplifiera orättvisor och problem. Denna typ av framing kan ofta leda till civil olydnad, protester och/eller upplopp och anses därför ofta vara en förfas till detta (Benford, Snow, 2000;615).

1.4.2 Prognostisk framing

Den andra kärnuppgiften är att prognostisera de tidigare presenterade problemen. Det ska göras klart hur problemen ska hanteras och lösas samt producera planer för hur fienderna ska besegras. Planerna kan vara ämnade för vederläggning, attack eller försvar. Hur som helst är den prognostiska framingens främsta uppgift att presentera en planering för hur problemen ska lösas på bästa möjliga sätt (Benford, Snow, 2000;616-617).

1.4.3 Motiverings framing

Den sista kärnuppgiften är att framkalla handlingsmotivation hos folket och rörelsens anhängare. Den ska ge en “rationale for engaging in ameliorative collective action” (Benford, Snow, 2000;617). I en tidigare utförd fallstudie konfirmerades fyra vanliga motiveringsvokabulärer som trätt fram under en social rörelse i USA. Dessa fyra användes för att förhöja känslan av ”severity, urgency, efficacy and propriety”. Dessa sociala vokabulärer ger inbjudande och gripande berättelser som motiverar till kollektivt handlande och bibehållandet av anhängarnas stöd (Benford, Snow, 2000;617). Sådana kan även hittas i den nepalesiska maoiströrelsen, även om det inte nödvändigtvis är de samma.

1.5 Metod

Metoden som används vid skrivandet av denna uppsats är en klassisk fallstudiemetod. Anledningen till detta val är simpel. Målet med uppsatsen är att analysera en specifik händelse, eller fall. Att göra en fallstudie erbjuder en betydligt större frihet än de flesta andra vetenskapliga metoderna kan ge.

Istället för att tvingas följa ett strikt metodiskt protokoll och, exempelvis, vara limiterad av ett begränsat antal variabler innebär en fallstudie att man gör en

djupgående examination av ett specifikt fall vilket behövs för att uppnå målet med denna uppsats.

1.6 Material

Böckerna som används är skrivna av journalister, forskare, politiska aktivister, lektorer och doktorander från världsberömda universitet. Den bok jag funnit mest intressant och användbar är en sammansättning av texter utgiven av Nepalspecialisten Michael Hutt från the University of London. Men även Dr Marendra Lawotis bok om demokratin i Nepal har varit till stor hjälp då landets demokrati, till stor del, är att beskylla för inbördeskriget. Han är väl insatt i så väl Nepal som demokratiseringsprocesser och sociala rättviserörelser.

Intervjuerna jag använt mig av är genomförda av BBC och det amerikanska revolutionära kommunistpartiets tidning (Revolution) av en reporter som rört sig bland maoisterna en tid innan intervjun med dess ordförande, Prachanda. Anledningen till valet av just dessa två intervjuer hittas i det faktum att de båda har en totalt skild inställning till rörelsen, vilket gör att de ofta fokuserar sina frågor på olika områden och att svaren de får skiljer sig i den bemärkelsen att Parachanda oftast pekar på maoisternas handlingar och fakta i samtalet med BBC medan det är mer den teoretiska förklaringen som betonas i intervjun med Revolution. Även om det inte finns många konkreta referenser till dessa i uppsatsen har de alltid funnits i bakhuvudet när jag studerat andra texter och hjälpt mig förstå maoisternas inställning och värderingar.

Det bör också nämnas att jag uppfattat att mycket av de referensmaterial som använts har låtit relativt positivt till den maoistiska rörelsen, då det inte gått att få tag på mycket annat.

2 Bakgrund

I detta kapitel kommer en del bakgrundsinformation om den politiska, sociala och ekonomiska situationen i Nepal att ges i hopp om att göra själva analysen mer givande. Många av de problem den maoistiska rörelsen påpekade, och deras bot för dessa, skulle ses som otänkbara i ett land som Sverige. Inte alltid för att de uppfattas som konstiga utan även för att vi skulle anse dem vara en naturlig del av vår konstitution och lagstiftning. Ett sådant exempel är arbetslöshetsbidraget, något som inte existerar i Nepal men maoisterna vill införa. Ett exempel svenskarna däremot skulle finna otänkbara är den omfördelningen av land som maoisterna vill genomföra, en fördelning mycket lik Robin Hoods välgörenhetsmodell, ta från de rika och ge till de fattiga (Hutt, 2004;287). Det sist nämna exemplet är dock mer rotat i rörelsens ideologi vilken inte kommer att diskuteras runt i någon större utsträckning då det är dess krav som detta kapitel fokuserar på och som kommer analyseras i nästa kapitel. Kapitlet kommer som tidigare sagts fokusera på orättvisor och problem inom det nepalesiska samhället som eventuellt kan ha påverkat folket till att stödja den maoistiska rörelsen.

2.1 Konstitutionen 1990

Innan maoisterna förklarade krig försökte de i årtal åtgärda landets problem på demokratiska vägar utan framgång (Lawoti, 2005;54). Detta berodde till stor del på problem de hade med 1990års konstitution, både dess uppbyggnad och lagar (Lawoti, 2005;52-53). Dessa problem kom senare att speglas i många av maoisternas hjärtefrågor då de exempelvis både vill ha en ny konstitution och ett mer jämlikt samhälle.

Konstitutionen kan kritiseras på många plan, redan strax efter konstitutionens tillkomst påstods det av mycket att den var ämnad att tillfredställa Nepals kung och elit. Försummelsen av minoritetsfrågor, icke-erkännandet av marginaliserade socialgruppers jämlikhet och tydlig diskriminering av kvinnor och infödda nationaliteter ses ofta som bevis på detta (Lawoti, 2005;114-115). Vissa har till och med gått så långt som att hävda att demokratiseringen av landet aldrig skedde, makten gavs aldrig till folket, istället tog de politiska ledarna den och behöll den för sig själva (Lawoti, 2005;115).

Maoisterna reser också många frågor rörande köns- och ”ras”- förhållandena i landet. Frågor grundade på problem som kan förklaras av konstitutionen; den stödjer exempelvis bara ett språk (Khas-Nepali), en religion (Hinduism), en kultur och så vidare, medan den diskriminerar, hindrar eller vägrar erkänna andra. Det är många artiklar i 1990 års konstitution som är baserade på dessa grundläggande

principer, principer som favoriserar de dominerande grupperna och kulturerna; vissa öppet och andra underförstått (Lawoti, 2005;122). Detta är något som innebär klara brott mot de mänskliga rättigheterna då FN-definitionen av begreppet ”rasdiskriminering” lyder som följer;

” any distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent, or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life.” (unhchr.ch, 2008-01)

Konstitutionen saknar även all form av minoritetsrättigheter, något som vanligtvis existerar i multikulturella stater. Exempelvis förbjuds kvinnor att ärva även i kulturer som vanligtvis har någon form arvsrätt för kvinnor eftersom hindukulturen förespråkar manlig arvsrätt (Lawoti, 2005;129-130).

Även andra lagar, bland annat rörande äktenskap, skilsmässa och brottslagstiftning, tvingar övriga kulturer åt sidan och de får helt enkelt finna sig i lagar stiftad efter hinduistiska normer (Lawoti, 2005;129-130).

Allmän lagstiftning och politik diskriminerar också kraftigt och i över 100 juridiska föreskrifter diskrimineras kvinnor, bland annat i frågor om medborgarskap, trafficking, våldtäkt och arbete. Muslimer, daliter och madhesi klagar på en del diskriminerande lagstiftning baserad på konstitutionen (Lawoti, 2005;130-131).

Vid konstitutionens uppkomst var många politiska partier (inklusive maoisterna) uteslutna från dess skrivande, vilket gjorde att en stor del av folket inte blev representerade vid dess tillkomst något som skulle kunna förklara dess många diskriminerande paragrafer. Vissa går till och med så långt som att säga att denna handling är att skyllas för hela den maoistiska rörelsens uppkomst på (Lawoti, 2005;41).

Men bortsett från allt detta har det också riktats skarp kritik mot valet av ett majoritetssystem och många menar att i ett land som Nepal resulterar det nämligen i uteslutning av de mindre socialgrupperna och favoriserar den dominerande gruppen. Något de senaste 17 åren har visat, i synnerhet i frågor rörande etnicitet, språk och religion, är att den dominerande gruppen alltid vinner. Detta är ett lysande exempel på majoritetens tyranni (Lawoti, 2005, s. 118).

Många menar att ett representativt politiskt system hade varit att föredra i ett land som Nepal, och det är också något maoisterna vill införa i landet.

2.2 Den politiska situationen 1990-1996

Sedan införandet av demokrati i Nepal har det politiska läget varit väldigt instabilt. Intrigerna partierna emellan, såväl som inom dem, var många. Partier delades, ”icke-nationalistiska” avtal undertecknades och allianser ändrades (Whelpton, 2005;189-202). Regeringarna var ytterst svaga och en tilltagande korrupcion

härjade i landet (Statsskick och Politik, 1008-01).

Avtalet rörande Mahakali floden som maoisterna själva belyser i sin kravlista från 1996 och inställningen till det är vilt skilda. Avtalet tillåter Indien att bruka vattnet från Mahakali i Saradadammen för vattenkraft under torr- och blötsäsongen i utbyte mot en förutbestämd mängd elektricitet (Nepaldemocracy.org, 2008-01). Maoisterna menar att avtalet är till för att dölja det förödande Tanakpuravtalet som ger indiska imperialister monopol på Nepals vattenresurser och bör genast avbrytas, liksom alla andra diskriminerande avtal (Hutt, 2004;285). Men även andra mindre radikala vänsterpartier och vissa högnationalistiska partier väckte stark opposition mot avtalet när det gick igenom januari 1996 (Whelpton, 2005;195). Maoisterna tycks se detta avtal som ett exempel på hur den dåvarande regeringen vanskötte landets resurser och dess starka behov att tillfredställa Indien.

En mängd våldshandlingar mot den sittande regeringen och parlamentet hade redan inträffat innan maoisterna tog till vapen, från folkets såväl som regeringens respektive sida. När en protest blev våldsam i april 1992 dog minst ett dussin människor vid polisens skottlossning (Whelpton, 2005;189). Ett år senare dog ytterligare 24 personer vid en demonstration kort efter UML partiledarens död och så vidare (Whelpton, 2005;190).

Av partisplittringarna är UPFs (United People Front), vars splittring 1994 resulterade i den maoistiska rörelsens militanta start, den viktigaste då en av halvorna kom att bli the Communist Party of Nepal (Maoist), den maoistiska rörelsens politiska parti (Hutt, 2004;5).

2.3 Folkets situation

Den maoistiska rörelsen hade ett mycket starkt folkligt stöd, men spekulationer över hur genuint detta stöd verkligen var har dock varit många. Var det bara rädsla för maoisterna eller var det folkets situation som drev dem till att stödja rörelsen? För att utreda detta kommer den sociala och ekonomiska situationen utredas här. Frågor rörande vem folket var räddast för (militären, polisen eller maoisterna) kommer synas

2.3.1 Den allmänna situationen

Nepal är ett av världens sämst ekonomiskt ställda länder, 43% av landets befolkning lever under fattigdomsstrecket och bara 20% befinner sig strax över. Inkomstklyftorna är därför otroligt stora, 10% av befolkningen ansvarar för 47% av de totala inkomsterna medan den fattiga delen får dela på 4,6%.

Korruptionen, särskilt i samband med utländskt bistånd, är också ett stort problem för landet. Men problemen är många, flertalet barn beräknas lida av undernäring med sjukdomar som struma, blindhet, mental efterblivenhet och beriberi som följd. Även många andra sjukdomar, typ mag- och leversjukdomar,

malaria och tuberkulos härjar också i landet och orsakar fel- och undernäring. (Sociala förhållanden, 2008-01)

Landet är också bland de minst industrialiserad, minst urbaniserade och fattigaste länderna i världen. 2005 var landets BNP per capita nere i 242 US\$ var av jordbruket, som svarar för sysselsättningen av 90% av den förvärvsarbete befolkningen, står för 41% (Näringslivet , 2008-01).

Regeringens oförmåga att utveckla landet och minska fattigdomen hade ökat folkets missnöje, vilket gav utrymme för den maoistiska rörelsens utvidgande och framgång (Statsskick och politik, 2008-01). Maoisterna har många planer för att förbättra åtminstone delar av dessa problem och dessa kan hittas i den 40 punktiga kravlistan under subrubriken ”concerning livelihood”. Bland annat utlovas att gratis och vetenskaplig sjukvård och utbildning ska göras tillgängligt för alla. Korruptionen, smuglingen, svarthandeln, mutor och användningen av mellanhänder och liknande ska elimineras. Även fördelning av brukbar mark utlovas i viss utsträckning (Hutt, 2004;285, 287). Visserligen har en hel del punkter lagts på is sedan fredsprocessen 2006, men strävan finns kvar.

2.3.2 Kvinnornas situation

Diskrimineringen av den kvinnliga befolkningen är mycket kraftig i Nepal, något som redan nämnts ett flertal gånger i uppsatsen. Därför kommer fokuseringen vara på den diskriminerande sociala bilden av kvinnan istället för den juridiska och maoisternas behandling av kvinnorna i detta stycke.

Nepalesiska kvinnor och flickor i stort lider av sämre hälsa än männen, delvis på grund av det faktum att söner får bättre föda, hälsovård och skolgång samt lättare arbetsuppgifter i hemmet än sina systrar då pojkarna ses som en slags socialförsäkring inför ålderdomen. Sociala orättvisor och övergrep är mycket vanliga mot människor av det kvinnliga könet, exempelvis säljs småflickor till bordeller i Indien (Sociala förhållanden, 2008-01).

En viktig och stor del av den maoistiska agendan är att få stopp på dessa, vilket gör rörelsen mycket lockande för många kvinnor. I en rad intervjuer i maoist styrda områden 2002 kan man tydligt ses att kvinnor upplever en förbättring i dessa frågor sedan maoisterna kom in i områdena. I intervjuerna berättar en rad kvinnor om olika typer av misshandel de fått genomgå från sina män (Sharma, Prasain, 2004;153-160). Detta är inte ovanligt då majoriteten av alla kvinnor på landsbygden blivit utsatta för någon form av våld i hemmet eller i samhället.

Även om det fanns en del lagar för att skydda kvinnor innan maoisterna kom berättar en kvinna hur mannen som var ansvarig för att se till att dessa lagar följdes själv slog sin hustru, något som avskräckte i alla fall henne från att söka hjälp. Men när maoisterna kom behövde man inte ens göra en anmälan innan de kom och konfronterade de misshandlande männen då det var väl känt bland byborna, och där med också maoisterna, vilka dessa män var (Sharma, Prasain, 2004;156).

Maoisterna tar emot och hanterar många ärenden rörande kvinnomisshandel och antingen varnar männen vad som skulle hända om det upprepas eller tvingar dem att göra hushållssysslor som en man traditionellt aldrig skulle göra (Sharma,

Prasain, 2004;157). Detta lockar också givetvis många kvinnor till rörelsen, men även rädslan för och ilskan mot staten, En stat till vilken många kvinnor säger sig ha tappat tilltron när det gäller att skydda dem, är en bidragande faktor (Sharma, Prasain, 2004;159).

”There are so many atrocities committed by the police in our village. The maoist do not harm us. They are the people of our own village. These days they visit door to door and conduct classes on many issues for us. We now know how to talk to people, why the Maoists are against the government and know why it is important to support the Maoists’” (Sharma, Prasain, 2004;159).

3 Analys

Det faktum att Nepal har många problem har klargjorts väldigt tydligt i föregående kapitel. Den maoistiska rörelsen har belyst många av dessa i sina handlingar och deras mål. Detta kapitel är en analys av den maoistiska rörelsens framing. Alltså kommer de problem rörelsen belyst, deras "botmedel" och deras motiveringsmetoder att analyseras i hopp om att dessa ska kunna besvara denna uppsats frågeställning.

3.1 Det "onda" i Nepal

Spekulationerna kring varför den nepalesiska maoistiska rörelsen tog form har varit många. Majoriteten av forskarna har dragit sina slutsatser genom att analyseras den fyrtyo punkter långa kravlista rörelsen presenterade för landets regering i februari 1996. Det har, exempelvis, påståtts att den är en konsekvens av misslyckat utvecklingsarbete. Andra säger att rörelsen är en etnisk revolt och många skyller den dåliga metod som används vid kollektivt beslutsfattning som orsak (Hachhethu, 2004;58). De flesta menar dock att allt detta har varit avgörande men lägger olika stark betoning på de olika förklaringarna; vissa betonar den kroniska fattigdomen starkast, andra ojämlikheten, bristen på utveckling eller kanske korruptionen (Shah, 2004, 192).

Kravlistan är uppdelad i tre avdelningar rörande nationalitet, demokrati och livsuppehälle.

Nationalitetskraven speglar huvudsakligen missnöjet med framförallt Indiens, men även andra länders, starka inflytande på arbetsmarknaden och den ekonomiska utvecklingen i landet. Men även de växande influenserna från den, med maoisternas egna ord, imperialistiska och koloniala kulturen och de arbetslösas behov av pengar och arbete belyses.

Demokratikraven påvisar starkt ogillande av den då aktuella konstitutionen, kungahuset, den kraftiga segregeringen och diskrimineringen, samt misstro till polis och rättsväsende.

Tredje och sista delen består av fjorton punkter rörande folkets försörjning. Dessa punkter fokuserar bland annat på missnöje med markfördelningen, arbetslöshet, svårigheter för fattiga, ojämlika förhållanden mellan människor och regioner samt korruption (Hutt, 2004;285-287).

De individer maoisterna håller ansvariga för alla dessa problem, och därmed utsett till sina fiender, är den styrande klassen och fundamentalisterna och dessa hålls också ansvariga för alla de dödsoffer revolutionen krävt då de vägrade

accepter de fyrtio kraven de fick framför sig 1996 (Havilland;2006).

Men när man tittar tillbaka till de problem som presenterades i föregående kapitel finner jag det tveksamt att många av dessa, ensamma eller tillsammans, kan ha burit huvudansvaret för rörelsens uppkomst. De har otvivelaktigt varit delansvariga men få av dem är nya och många av dem kan därför strykas som möjliga nyckelhändelser bakom denna rörelse.

Den nepalesiska befolkningen har varit fattig länge och ett land når inte denna typ av fattigdom över en natt. En orsak för fattigdomen kan vara det faktum att Nepal inte följde i resten av världens fotspår när industrialiseringen kom. Givetvis har viss industrialisering ägt rum men inte i samma utsträckning. Istället fortsätter en övervägande majoritet av befolkningen att vara sysselsatt inom jordbruket, ett område som inte erbjuder samma finansiella möjligheter, vilket troligen delvis bär ansvaret för landets svåra ekonomiska situation.

Ojämligheten mellan etniska grupper och könen är djupt rotad i samhället, och väl utspridd. Detta, liksom fattigdomen, är otvivelaktigt en faktor men det är tvivelaktigt att den skulle kunna vara grund för en sådan stark och relativt plötslig rörelse. Detta med tanke på tidigare etniska uppror, både historiska och dagsaktuella, vanligtvis består av en grupp som slår sig samman för att ta över eller vinna makt, inte en mix av etniska grupper som den maoistiska rörelsen. Om man sedan anser att könsfrågan varit avgörande... medan det påstås att en tredjedel av den maoistiska rörelsen består av kvinnor och rörelsen gör en särskild poäng av att deras mål av att sätta stopp för denna ojämlikhet är det fortfarande ett faktum att majoriteten av rörelsen utgörs av män och att kvinnorna i de byar maoisterna lagt under sig fortfarande utför så kallade "kvinnosysslor", så som matlagning, städning, hämtning av vatten och så vidare (Sharma, Prasain, 2004;163).

Frågan om det utländska inflytandet tror jag inte heller varit särskilt viktigt. Det är möjligt att vissa avtal förargat folket och att de har varit ofördelaktiga men dessa har gjorts för att försäkra en god relation med Indien något som är nödvändigt för det lilla inklämda landet. Både då Indien är betydligt större och lätt skulle kunna krossa Nepal om de ansåg det vara i sitt intresse, samt det faktum att Nepal saknar tillgång till hav och hamn och skulle därför vara utan om de blev ovänner med Indien.

Som utlösande faktorer (de viktigaste problemen i rörelsens diagnostiska framing) är, enligt mig, misslyckandet i att utveckla landet, konstitutionen och det dåliga kollektiva beslutsfattandet. Det är här man hittar grunden till allt det "onda" staten gjort och även många av de faktorer vars vikt jag nyss tonat ner då jag inte ansett dem vara avgörande syns här. Vid "demokratiseringen" av Nepal 1990 gavs hopp till folket, hopp om förbättring, jämlikhet och utveckling. Regeringen satte upp utvecklingsmål de inte lyckades nå. Jämlikheten lyste fortfarande starkt med sin frånvaro och folkets hopp förvandlades till besvikelse (Pfaff-Czaenecka, 2004;167-191). Det var denna faktor, besvikelsen, som jag tror fick folk att ens titta på den maoistiska rörelsens prognostiska framing (planer).

Deras val av eliten och "fundamentalisterna" som rörelsens fiender är ett både smart och naturligt val. Att beskylla dessa är absolut inget nytt påhitt men ett effektivt sådant. Detta kan man snabbt se genom att bara tänka tillbaka till historiektionerna i grundskolan där man läste om hur både de ryska och franska

revolutionärerna beskyllde eliten och att deras revolutioner blev framgångsrika. Att beskylla överheten är det mest naturliga när saker och ting inte fungerar. Inte bara i sociala rörelser och revolutioner utan även i vardagen, vilket både gör det mest tilltalande och mest givna för folket.

3.2 Rörelsens ”botemedel”

Maoisterna valde att använda sig av så väl politiska som militära program för att få bukt med problemen som tidigare klagjorts. Denna tvåpunkts strategi var högst effektiv för den nepalesiska maoiströrelsen (Sharma, 2004;38).

Den politiska delen var främst fokuserad på de fyrtio kravpunkterna. Dessa klagjorde vad maoisterna ville ha ut av sin revolution. Deras planerade botemedel, enligt dem själva, skulle rädda denna svårt sjuka stat. Och de höll hårt på dessa punkter och detta kunde man bland annat se vid en närmare tit på fredsförhandlingarna 2001 då en klar majoritet av de tidigare kraven fanns kvar hos maoisterna och kompromisserna var få (Hachethu, 2004;72). Hur seriösa dessa förhandlingar var kan dock ifrågasättas. Så fort förhandlingarna avbröts genomförde maoisterna en välorganiserad attack mot polisen vilket tyder på att de använde vapen- stilleståndet för att organisera nya attacker och det gjordes knappt några eftergifter från maoisternas håll under förhandlingarna. De mest citerade kraven som exempelvis en ny konstitution, jämlik arvsrätt för kvinnor och män, land till bönderna som arbetat på de feodala lantbruken, land under det feodala systemet skulle beslagtas och distribueras bland hemlösa och landlösa, avbrytandet av alla diskriminerande avtal, ett arbetstillståndssystem skulle införas för utländska arbetare, dominansen av utländskt kapital i nepalesisk industri, affärer och ekonomi skulle upphöra, alla speciella privilegier för kungafamiljen skulle komma till ett slut osv. stod kvar (Hutt, 2004;285-287, Hachethu, 2004;73-75). Det var först vid fredsförhandlingarna 2006 en del kompromisser och eftergifter började göras av maoisterna, exempelvis överlät de i stort sett alla viktiga framtidsfrågor till den konstitutionella församlingen som skulle väljas (Sandin, 2007;6-7).

I sin ursprungliga planering för att genomföra dessa krav omfattar maoisterna också Mao Zedongs princip om de tre vapnen; partiet, ”befrielsearmén” och den ”samlade fronten”. Partiets uppgift skulle vara att sprida ideologin och formulera handlingsplaner relaterade till befrielsekriget och kunde ses som rörelsens kropp medan de andra två vapnen kunde ses som dess armar. Armén var till för att attackera fienderna och försvara områden maoisterna lagt under sin kontroll. Den samlade fronten var konsoliderad av täta grupper som ville genomföra det föreslagna folkliga parlamenten (Sharma, 2004;38), men denna aspekt av planeringen upplöstes dock i februari 2000 då den ansågs ett misslyckande och ersattes av en rad kommittéer som existerade parallellt. Detta ledde i sin tur till en mängd by-, områdes- och distriktskommittéer som offentligt benämndes som ”folkets parlament”. Alla dessa skulle senare ingå i ett centralt folkligt parlament (Sharma, 2004;41).

I områden under maoistiskt styre, där folkets parlament skulle införas krävdes först en ”städning”, där alla tidigare maktorgan skulle bort, innan kommittéerna tillsätts och deras parlament kunde ta form. När parlamentet senare infördes valdes dess ledamöter genom val baserade på klass representation. Alla, gerilla medlemmar, intellektuella, kvinnor, yrkesgrupper och så vidare, gavs representation, dock inte fundamentalister och ”byråkratiska” kapitalister (dessa saknade även rösträtt) (Sharma, 2004; 45-46). Maoisterna arbetade också för att göra dessa parlament ekonomiskt självständiga genom att införa sina egna ekonomiska program, bland annat etablerade de sina egna banker, utfärdade landregistreringspapper och införde ett periodiskt och säsongbetonat skattesystem (Sharma, 2004; 46).

Även ett nytt rättsväsende skapades med en så kallade ”folkets domstol” som hörde och dömde fallen med hjälp av en jury bestående av vanliga människor. Straffen kunde inkludera allt från arbetsläger och böter till avrättning (Sharma, 2004; 47). Dessa var några av de politiska metoder maoisterna använde för att själva förverkliga de krav det sittande parlamentet ignorerade 1996.

De militära programmen och strategierna överläts till framtida forskning då dessa bara berörs på ytan i denna uppsats.

Den fyrtiopunkter långa kravlistan fungerade ungefär som ett manifest för den maoistiska rörelsen. Den berättade klart och tydligt vad maoisterna ville ha gjort med sin statskupp och hur de tänkte genomföra det.

Det huvudsakliga målet för den maoistiska rörelsen var, som tidigare klagjorts, att införa en republik, alltså avsätta kungen och skriva om konstitutionen från 1990. Varför detta mål, eller bot, talade till folket är självklart om man ser till det läge landet befann sig i efter att den kom till, och den besvikelse som förklarades i föregående stycke.

Men även majoriteten av de andra punkterna måste ha varit väldigt tilltalande när de lästes av befolkningen och även nu när man tittar på dem i efterhand. Utlovandet av jämlikhet mellan klasser, etniciteter och kön, var säkerligen nästan för bra för att vara sant i mångas ögon, lika så utjämningen av klyftan mellan rika och fattiga. Men även om dessa planer lät lovande och det faktum att maoisterna hårt håller fast vid sina löften något som troligen tilltalade många och ökade deras förtroende för dem. Deras beslutsamhet att göra detta har framförallt synt i deras handlingar i de områden maoisterna lade under sig. De införde som bekant representativa råd, eller ”folkets parlament” som maoisterna själva kallade dem. De införde också nya rättsväsenden. Då de gamla domstolarna och domarna vanligtvis var mycket korrupta uppskattades detta och så vidare.

De viktigaste aspekterna i denna del av rörelsens framing är de faktum att de hade planer för kraftig förändring och det var det folket ville ha. I förra stycket gjordes en poäng av att bevisa att det var besvikelsen som gjorde att nepaleserna ens övervägde att titta på rörelsen som ett möjligt alternativ, eller snarare som gjorde att folk var villiga att agera. Sedan att de pekade på problem som folket höll med om var givetvis också viktigt, men utan besvikelsen hade folk inte tagit sig tid. I denna del var uppgiften att bevisa att de faktiskt har planer vars mål var att åtgärda det den sittande regeringen inte var villig att göra. Detta har de gjort väl, de

krav de för fram tilltalar, de framstod även som genomförbara om befrielsekriget blev framgångsrikt.

3.3 Maoisternas motiveringsmetoder

Mycket av det stöd rörelsen fick berodde på folkets ilska och besvikelse gentemot den nyinstiftade demokratin, som gjordes bekant i kapitlets tidigare två stycken. Vid demokratins start hade folk höga förhoppningar; de trodde på en ny och bättre stat men det blev istället en stor besvikelse. Likt maoisterna fann de det nya systemet ett misslyckande, vilket ledde till ilska, besvikelse och i viss mån hopplöshet. Maoisterna ville representera en räddning eller, om man så vill, en alternativ politik som är till enbart för den vanliga människan och inte för samhällets elit (Lawoti, 2005; 115).

Problemen rörelsen pekade på som orsak för sitt krig påverkar och förargar många. Maoisterna spelar på dessa känslor för att vinna stöd, allierade och aktiva anhängare. De gav frikostiga löften om förändring, om ekonomisk jämlikhet såväl som jämlikhet mellan könen, etniciteterna och klasserna. De gav bland annat kvinnor makt i en stat där 57% av domarna anser att mannen har rätt att behandla sin kvinna hur han än vill, vilket inkluderar misshandel (Sharma, Prasain, 2004;157). Rörelsens bästa rekryteringsmetod var det goda rykte den har i Nepal, ett rykte som vandrade från by till by. Folk hörde talas om hur väl de behandlade andra byar, de gick sakta in i byarna, först enstaka gerilla soldater, sedan tog de sakta över (Shneiderman, Turin, 2004; 93).

Kort sagt rekryterade maoisterna genom att visa sig effektiva och sympatiska. Men även vikten av att handla påpekas, detta kunde man redan se i brevet de skickade till regeringen tillsammans med sina fyrtio krav 1996 där de påpekade att efter sex år borde de ha en fungerande demokrati, istället hade Nepal blivit tilldelats titeln som världen näst fattigaste land och parlamentet gjorde inget för det vanliga folket utan lade istället all sin energi på att hålla sig kvar vid makten och tillfredställa landets elit (satp.org, 2001). Dessa, och många andra mer eller mindre sanningsbaserade påståenden från maoisterna gjorde att folk vill hjälpa dem. Givetvis fanns det andra faktorer som påverkade deras snabba tillväxt och gjort deras motiveringstaktiker så framgångsrika, så som den höga arbetslösheten bland unga och nepalesernas tendens att söka sig till krigiska partier (Lawoti, 2005;42), men dessa kan inte direkt kopplas till den maoistiska rörelsens framing vilket gör djupare diskussioner i frågan oattraktiva i detta stycke.

När det kommer till motiveringsframingen har de, som teorin säger, betonat sina handlingars tyngd, stora betydelse, deras skicklighet och användbarhet. Alla dessa är mycket viktiga för att vinna folkets stöd, i synnerhet med tanke på den väpnade delen av rörelsen. Tyngden av att handla påvisas också genom att påpeka landets många problem, något behövde göras! Betydelsen bevisades genom att påpeka hur många som förtrycks och lider. Återigen, något behövde göras! Deras skicklighet bevisas genom skapandet av nya ekonomiska program, rättsystem och genom att vinna mer mark och stöd. Deras användbarhet visade de genom att bland annat

agera, något poliserna inte gjort, i frågor rörande exempelvis kvinnomisshandel och förtryck.

Allt detta påverkade naturligtvis folkets inställning till maoisterna. Det ökade folkets tilltro och gav dem hopp om att deras mål en dag skulle kunna bli verklighet. Vilket i sin tur ökade antalet rekryter och deras stöd bland folket i byarna och städerna där de också försökte etablera en maoistisk kultur, bland annat infördes en ”martyrernas dag” för att hedra de som dött för revolutionen, istället för de sedvanliga vigslarna hölls ”folkets vigslar” där brölloppsparet stod på en scen och svor förpliktigande till ”Prachandas väg¹”, nationalsången förbjöds i skolorna och istället lärde barnen sig revolutionära sånger osv (Sharma, 2004; 46-47).

3.4 Fristående faktorer

Även om det finns en chans att den maoistiska rörelsen skulle varit lika framgångsrik med enbart de aspekter och faktorer framingteorin förespråkar är det ett faktum att även andra faktorer spelat in.

En sådan är polisens och militärens agerande i samhället. Folk levde i skräck för dessa människor, människor som i teorin skulle skydda dem. Deras hantering av folket, särskilt under det maoistiska befrielsekriget, fick folk att springa rankt in i maoisternas famn, må det vara av rädsla, ilska eller hat. De våldtog, torterade och mördade oskyldiga människor. En kvinna ger sin bild av armén;

”I was terrified that the soldiers would behave as they have behaved in other villages where they hit and killed people. The soldiers stayed one night and patrolled around the village and the surrounding area. They asked us if the maoists come and if we feed them and we said we hadn’t seen the maoists and that we dont feed them. We had no choice but to lie. We didn’t want to be beaten and we didn’t want to die. They left, we were lucky.” (Pettigrew, 2004;268)

Detta och liknande möten med militären, som hände med jämna mellanrum, ökade bybornas förakt för regeringen. Men då det var lätt att se folkets förakt för den kungliga nepalesiska armén var det betydligt svårare att läsa deras hållning till den maoistiska rörelsen. Men efter lite påtryckning från intervjuaren medgav en person att hon var mer rädd för regeringens och kungens militär än maoisternas. (Pettigrew, 2004;276-277). Detta var också väldigt påtagligt vid en jämförelse av den tidigare citerade kvinnans återberättelse av sin sammandrabbning med den kungliga arméns soldater och Pettigrews egna observationer under ett möte mellan

¹ De nepalesiska maoisternas egna form av maoism.

byborna och ett gäng besökande maoister.

Men det var som sagt inte bara militären, utan även polisen, som folket fruktade, en annan kvinna säger till och med att hon blev maoist på grund av polisens hantering av hennes man;

”The police arrested my husband from the room. I was sleeping next to him when they came to arrest my husband. I asked for the reason and they told me that they were taking him for interrogation and would release him after some days, but the next day they killed him. I lost the hope that I could get any justice from the system.” (Sharma, Prasain, 2004;157)

Men som tydligt syns här var det även besvikelsen och hopplösheten hon kände jämte mot staten som drev henne till maoisterna.

En annan faktor är den höga arbetslösheten och stora mängden sysslösa ungdomar i landet, som helt enkelt ville ha något att göra.

Huvudlockelsen låg dock troligen inte i dessa problem utan främst i besvikelsen över demokratin och i många av de områden maoisterna ville förändra och förbättra.

4 Slutsats

Utgångspunkten för denna uppsats var att besvara frågan ”Varför har den maoistiska rörelsen i Nepal haft ett så starkt folkligt stöd det senaste decenniet?” Att en rörelses framing är viktig för rörelsens framtid och framgång är det inget tvivel om. Den gör det klart vad rörelsen vill ha gjort och hur det ska genomföras (både dess rekrytering och dess planer för samhället). I fallet med den nepalesiska maoistiska rörelsen är det dock osäkert hur viktig den varit.

Medan jag tycker att alla aspekterna en rörelses framing tar upp är väldigt intressanta och relevanta tror jag inte att enbart dessa skulle kunna ha givit rörelsen den slagkraft och framgång den nådde i Nepal. Det var givetvis viktigt att maoisterna gjorde sina planer för att förbättra samhället kända, likt vilken social rörelse eller politiskt parti som helst, men enbart dessa tror inte jag var tillräckligt för att engagera en så pass stor andel av Nepals befolkning som den gjorde till handling. Deras metoder och planer var väldigt lockande i sig, men, som tidigare sagts, var få av de problem de påpekade nya. Deras planer var inte revolutionära i någon annan bemärkelse än i hur de skulle intvingas i samhället. Tankarna om social och ekonomisk jämlikhet är inte nya på något sätt eftersom små steg mot jämlikhet och utveckling hade redan börjat tas av den nepalesiska regeringen innan maoisterna tog till vapen. Förvisso var de små och inte särskilt framgångsrika men de fanns.

Som jag sa vid ett flertal tillfällen i analysen tror jag att den viktigaste aspekten i denna rörelses framgång var besvikelsen som fanns i landet. Besvikelse leder ofta till ilska, och ilska leder ofta till handling. När landet blev en demokrati 1990 trodde folk att de äntligen skulle få makt och att förändringar för det bättre skulle ske. Men det var inte mycket som hände, kungen hade blivit av med stora delar av sin makt men istället för att ge den till folket hade en elitistisk grupp i parlamentet lagt beslag på den.

Ilskan var inte heller bara riktad mot politikerna och konstitutionen utan även mot polisen och den kungliga armén. Dessa två orsakade rädsla och hat bland folket istället för den känsla av trygghet de borde ha ingivit i sitt hemland. De våldtog, misshandlade och dödade. Dem gjorde sig själva till folkets fiender och som det gamla talesättet säger, din fiendes fiende är din vän, och så begav sig ännu fler till den maoistiska rörelsen.

Kort sagt tror jag att rörelsens framing vann över en del av rörelsens support, framförallt i början. Folket skulle exempelvis inte slagits för att ta en likadan regim som tidigare till makten. Maoisternas idéer och planer var tilltalande. Men ilskan och besvikelsen var det som gjorde dem villiga att riskera sina liv för den. Ilskans vikt kan man även se historiskt om man ser till revolutionerna i Ryssland och Frankrike. Ilskan mot den styrande eliten som inte ens kunde förse dem med mat banade väg för deras revolutioner och lika så gjorde den detsamma för de

nepalesiska maoisterna. Även om anledning till dess ilska skiljer så var det samma känsla som låg till grund. Jag tror ilskan var mer drivande än löftena som så frikostigt gavs till folket.

5 Referenser

- Benford, Robert D, Snow, David A., 2000. "Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment" i "Annual Review of Sociology, vol. 26 (2000)"
- Hachhethu, Krishna, 2004. *"The Nepali State and the Maoist Insurgency, 1996-2001"* i *"Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.
- Hutt, Michael, 2004. "Introction: Monarchy, Democracy and Maoism in Nepal" och "Appendixes A: The Forty-point Demand of the United People's Front (February 1996)" i *"Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.
- Havilland, Charles, 2006. "Prachanda interview: Full transcript" http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4707482.stm
- Lawoti, Mahendra, 2005. "Towards a Democratic NEPAL" New Delhi: Sage Publications India Pvt Ltd
- Nepalidemocracy.org, 2008-01-06.
http://www.nepaldemocracy.org/documents/treaties_agreements/indo-nepal_treaty_mahakali.htm
- Näringsliv, 2008-01-06.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=268429&i_sect_id=268419&i_word=nepal&i_history=11
- Onesto, Li, 2000, "Inside the Revolution in Nepal: Interview with Comrade Prachanda" <http://rwor.org/a/v21/1040-049/1043/interv.htm> den 17 December 2007
- Pettigrew, Judith, 2004. "Living between the Maoists and the Army in Rural Nepal" i *"Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.
- Pfaff-Czarnecka, Joanna, 2004, "High expectations, deep disappointment" i *"Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.
- Sandin, Esbjörn, 2007. "Världspolitikens Dagsfrågor 2007/03: Nepal på tröskeln till fred" utgiven av Utrikespolitiska Institutet "
- Shah, Saubhagya, 2004. "A Himalayan Red Herring? Maoist Revolution in the Shadow of Legacy Raj" i *"Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.
- Sharma, Sudheer, 2004. "The Maoist Movement: An Evolutionary Perspective" i *"Himalayan's People's war' Nepal's Maoist Rebellion"*. London: C. Hurst & Co.

- Sharma, Mandira, Prasain, 2004. "Gender dimensions of the People's war: Some reflections on the Experiences of Rual Women" i "Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion". London: C. Hurst & Co.
- Shneiderman, Sara, Turin, Mark, 2004. "The Path to Jan Sarkar in Dolakha District: Towards an Ethnography of the Maoist Movement" i "Himalayan' People's war' Nepal's Maoist Rebellion". London: C. Hurst & Co.
- Sociala förhållanden, 2008-01-06.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=268429&i_sect_id=268413&i_word=nepal&i_history=9
- Statsskick och Politik, 2008-01-06.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=268429&i_sect_id=268419&i_word=nepal&i_history=11
- Unhchr.ch, 2008-01.
<http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/0/3888b0541f8501c9c12563ed004b8d0e?Opendocument>
- Whelpton, John, 2005. "A History of Nepal" Caimbridge: Caimbridge University Press